

La pintura, els mitjans de comunicació i la construcció de la realitat

Durant els anys vuitanta del segle passat, els tubs de pintura i les teles s'escamparen pels tallers dels artistes i un nou expressionisme figuratiu irrompé amb força en l'escenari internacional. La pintura es convertí en la protagonista de tots els esdeveniments artístics i –des dels sectors oficials i la iniciativa privada– s'engdegà tota una maquinària propagandista encarada a lloar les excel·lències dels nous creadors, amb la intenció d'impulsar el col·leccionisme i crear un nou mercat artístic. Però aquell corrent transavantgardista, que tant va entusiasmar els especuladors, agonitzà amb la mateixa celeritat amb què s'instaurava una crisi en el món de les finances. Així, els anys noranta, l'efímer «retorn» de la pintura va donar pas a una revisió i redefinició dels llenguatges visuals, no exempta d'una mirada crítica cap als mitjans pictòrics. Novament tornà a sorgir en escena el debat de la suposada «mort de la pintura», que ja s'arrossegava des que Malevitx va desafiar els suports bidimensionals. Era evident que la pintura havia arribat a la fi d'una etapa i no podia respondre als mateixos criteris d'abans. En el context d'aquest escenari, molts artistes van treballar per tal d'arrancar el mitjà pictòric d'un cert anacronisme i desfasament respecte a les noves eines audiovisuals. Així, des del rigor artístic, creadors com Simeón Saiz apostaren per inserir el llenguatge pictòric en el si de la contemporaneïtat, amb la voluntat de crear una obra compromesa amb la realitat social i que, alhora, es mantingués al marge de modes i debats estèrils. En aquest sentit, cal celebrar que el Museu Memorial de l'Exili (MUME), de la Jonquera, hagi presentat durant la primavera el treball d'aquest artista madrileny, l'obra del qual es troba en les col·leccions i museus més importants d'arreu del món. És molt d'agrair l'esforç realitzat pel MUME per donar a conèixer un creador de renom internacional –que habitualment només exposa en els circuits de l'art contemporani– i oferir així la possibilitat de gaudir de la contemplació d'uns quadres que atrapen l'espectador tant per la seva força plàstica com pel seu discurs ètic.

Simeón Saiz recupera el paper perdut de la pintura com a mètode subversiu i com a eina de disseny. Prenent com a punt de partida el conflicte

dels Balcans i la manera com en són representades les víctimes pels mitjans de comunicació, Saiz elabora una obra pròxima a la pintura d'arrel històrica, en la qual conflueixen un conjunt heterogeni de tradicions pictòriques. L'objectiu de Saiz resideix a introduir elements d'anàlisi crítica i qüestionar les diferents estratègies que utilitzen els *mass media* per construir la realitat a través de les imatges. Així, la pintura posa de relleu les maniobres que s'usen per configurar intencionadament una única «veritat», inqüestionable, sobre els successos bèl·lics.

Amb motiu de l'exposició, el MUME organitzà un seminari per aprofundir en la manipulació deliberada del material informatiu a través de la dramatització o l'espectacularització dels fets, que va permetre confrontar els nivells representacionals utilitzats pel periodisme amb la lectura crítica de l'obra de Saiz.

